

Spookwinst in consistentietoets

Falco Valkenburg
Week 1 02 januari 2014

In Europa wordt gewerkt aan de ‘holistic balance sheet’ (HBS), de holistische balans. Die hebben we in Nederland ook nu eerlijk willen zijn over pensioen

[E-mail](#)
[Facebook](#)
[Twitter](#)
[Linkedin](#)

Op deze eerste werkdag in het nieuwe jaar wens ik u en de uwen een gelukkig en gezond 2014 toe! Ik spreek de wens uit dat het in alle opzichten jaar mag worden. In het bijzonder wens ik dat we nu echt een forse stap gaan zetten in duidelijkheid over pensioenen. Ik ben ervan overtuigd dat duidelijkheid, zeggen waar het op staat, bijdraagt aan het vertrouwen in de pensioensector.

In Europa wordt gewerkt aan duidelijkheid over pensioenen door alle onderdelen van de pensioentoezegging en de financiering daarvan te adresseren. Al deze elementen samen vormen de ‘holistic balance sheet’ (HBS), de holistische balans. Nu de Europese Commissie de werkzaamheden op een laag pitje heeft gezet, want de verkiezingen zijn aanstaande, maakt de Europese toezichthouder van de gelegenheid gebruik om actief te studeren op de onderdelen van de holistische balans.

Vanuit het perspectief van “eerlijk over pensioen”, om maar eens een woordspeling te gebruiken op de titel van een recent verschenen boek over Aegon, steun ik van harte deze poging om tot een HBS te komen. Vanuit het perspectief van vaktechniek gaat mijn actuariële hart sneller kloppen. De HBS is een objectief instrument. De HBS is bedoeld om duidelijkheid te geven over al die verschillende pensioenregelingen in Europa vanuit het gezichtspunt van de deelnemer.

Een nadeel van de HBS is dat het een heel gecondenseerd overzicht geeft van een lange toekomst op één moment in de tijd. Dat maakt de HBS nogal wisselvallig, nogal volatiel. Mede hierom heb ik er vaker voor gepleit om in aanvulling op de HBS een lange termijn consistentieanalyse toe te voegen. Consistentie van de toezegging, de financiering daarvan en de communicatie daarover. In Nederland doen we dit al langer. In diverse andere Europese landen is dit idee nieuw. Als je zo’n lange termijn analyse goed doet, heb je misschien zelfs niet eens een HBS nodig.

Toch is me pas weer goed duidelijk geworden dat we wel degelijk een HBS nodig hebben. Wat doen wij namelijk met onze eigen consistentietoets? We gaan ervan uit dat we werkelijk fantastische rendementen gaan maken. De meeste pensioenfondsen hanteren 4,5% rendement op vastrentende waarden en 7% op zakelijke waarden. Dit zijn de toegestane maximum rendementen. Op die manier rekenen we ons rijk. De Nederlandsche Bank heeft hier bij de “actuariële middag” op 17 december aandacht voor gevraagd. Alle pensioenfondsen gaan op deze basis prachtig voldoen aan alle buffervereisten. Maar is dit transparantie, duidelijkheid? Nee, dit is je kop in het zand steken. DNB sprak over “spookwinst”. Ik snap dat het aantrekkelijk is voor pensioenfondsen om te gebruiken en “het mag toch?”. Voor mij geeft het aan dat we nog heel wat meters moeten maken alvorens we oprecht duidelijk worden en de deelnemer serieus gaan nemen. Voor mij betekent dit dat ik zeker ook een HBS wil blijven zien. Kennelijk lukt het ons niet om een lange termijn analyse op een eerlijke en duidelijke manier te doen. Dan neem ik de wisselvalligheid van de HBS wel op de koop toe.

Falco Valkenburg (eigenaar gelijknamige bureau en lid Groupe Consultatif Actuariel Européen)

© 2013 Het Financieele Dagblad. Alle rechten voorbehouden.

